

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	2 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égészévre . . .	12 . . .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Widékire Negyedévre . . .	5 . . .			
Égészévre . . .	20 . . .			

ROSTA.

Sokan esodálkoznak, hogy a király elutazott, mielőtt a válságot megoldotta volna. Eleinte úgy volt, hogy a hét végéig marad Budapesten. De miután meggyőződött róla, hogy a honarulás alapjára az ellenzék ítéltnapig se lesz rácsalogatható, tegnap délután a király elutazott.

Ez különben nem esodálni való, inkább sajnálatos dolog. Mert közelednek a husvéti ünnepek. És ős emberi szokás, hogy a nagy ünnepeket mindenki otthon szereti tölteni. A közeledő husvéti ünnepekre tehát a király is — hazautazott.

Csak az a szomorú, hogy köztünk, mikor itt van is, akkor sincs itthon a magyar király! . . .

* * *

Van-e még a hazában ember, aki meg nem unta a politizálást? A jóból is megárt a sok! Hát még ha rossz ételt kell hétről hétre ugyanazt enni! Ettől igazán esomórt kaphatna még az is, akinek a gyomra különben mindent bevesz. . .

Szegény Tisza István helyzete lehet azonban a legborzasztóbb. Nem kell a megtálat ededel se testének se lelkének és mégis ennie kell belőle. S hogy a büntetés még kegyetlenebb legyen, tovább is neki kell főznie a rossz edelét. Már végképen émeleg szegény . . . De ki tudja, meddig főzi még?

* * *

Az üzleti élelmesség találékonyága és merészsége határtalan.

Mostanában egy budapesti utcai filléres lapocska a homlokán ökölnyi betűkkel hirdetik és rikkancsai a főváros utcáin torkuk szakadtából kiabálják, hogy:

— Zsidó vérfürdők készülnek!

Azt akarja ez ugyanis jelenteni, hogy Oroszországban ismét zsidóirtó vérengzéstől félnek. De a borzalmas hazugságból egy betű sem igaz. A lapocskát pedig még így sem veszik.

Szóval zsidó vérfürdőt senki sem akar venni.

Nyugodt várakozás.

— ápr. 6.

A magnak erjedni kell az anyaföldben, azután fübe zsendül, szárosodik, kalászt bont, a kalász megérik és forró nyáridőben elkövetkezik az aratás.

Ime, mily sokáig kell a gazdának várakoznia, míg verejtékes munkája gyümölcsét végre élvezheti. S még így is közben hányféle elemi csapás sújthatja. Az utolsó órában jöhet iróztató jégverés, mely elpusztítja a gazda minden reménységét.

És a gazda mégsem riad vissza a nehéz munkától. szánt és vet, gyomlálja a vetést és Istenhez való erős bizodalommal várja jutalmát, hét sovány esztendő után a hét kövéret.

A magyar nemzetnek sincs oka elcsüggedni! A magyar király elutazott Budapestről. Hazament Bécsbe. De én azt gondolom, hogy talán nem is volt Budapesten a magyar király, csak az osztrak császár jött le Bécsből, megkísérteni a magyar hazafiakat, hátha sikerül rávenni őket, hogy a 48-as törvények jogfolytonossága alapján megalkotott 1867: XII. törvénycikket ezentul is Ausztria javára, előnyére kezeljék, mint a hogy eddig a katonai kamarilla akarata szerint 37 év óta kezelték.

A császári kísérlet nem sikerült és az öreg uralkodó eredmény nélkül hazautazott Bécsbe.

Hát bizony, az igazat megvallva, a magyar nemzetnek bőségesen volna rá oka, hogy elveszítse türelmét, ökölbe szorítsa kezét és jogos elkeseredésében az alattomos erőszakra becsületes magyar természete szerint nyílt erőszakkal feleljen.

De nincs reá szükség, hogy elveszítse a nemzet fenséges nyugalmát. Akinek igaza van, az nem szokott haragudni. Már pedig a magyar nemzetnek teljesen igaza van, amikor nem mond le nemzeti nyelvéhez való ős jogáról és a királyi esküvel szentesített törvények szigorú, pártatlan megtartását követeli és az alkotmányos parlamenti rendszerek elemi feltételéhez, eddig 30 éven át a kormányon volt szabadelvű párt által is következetes hűséggel hangoztatott alapelvhez, a parlamenti többség törvényes akaratának érvényesüléséhez ragaszkodik.

A mit a magyar nemzet nevében a szövetkezett ellenzék kíván, az egy hajszálnyal sem lépi túl a kiegyezési törvény határait. Sőt a függetlenségi párt, a többségi szövetség legnagyobb

pártja annyira ment a hazafias önmérséklés terén, hogy nem is követeli a 48-as program érvényesülését, hanem a haza érdekében hajlandó támogatni azt az alapelvvel ellenkező 67-es kiegyezést, melyre a koronás király esküt tett.

Ha tehát a királyt becsületes magyar tanácsadók vették volna körül s igyekeztek volna őt a helyzetről őszintén felvilágosítani, csakis azt mondhaták volna neki, hogy királyi kötelessége föltétlenül, habozás nélkül elfogadni a parlamenti többség programját, melynek egyetlen betűje sincs ellentétben azzal a törvénnyel, melyre ő felsége letette a koronázási esküt.

Ez azonban nem történt meg és a király budai várában egy percig sem volt igazán magyar király.

Már most hová fog ez a fejletlen kapkodás vezetni? A törvényesen megválasztott képviselők nem dolgozhatnak, mert nincs felelős kormány. Ha pedig a veszélyesen beteg Tisza kabinetjét más kisebbségi vagy hivatalnok kormány váltaná fel, ez már nyílt dacolás lenne a törvény ellen, az első gyámoltalan lépés az abszolutizmus felé.

De célra nem vezetne. Mert a képviselőházban egy napig sem maradhatna életben ez a kormány; szétvernék, mint a darabontokat és az elnöki emelvényt december 13-án.

Mire való hát ez az esetlen gyáva okatlan huzavona? Mit remél a császári vert sereg? Talán külföldről vár segítséget, biztatást? No arra ugyan várhat! A kettős birodalom józan, előrelátó szövetséges társai inkább arra figyelmeztetik a bécsi makacsokodókat, hogy jó lesz észre térni, mert az amugy se valami nagy tekintélynek örvendő osztrak hadsereg különben esődbe jut. De nem a magyar vezényszó juttatja oda, hanem a katonai kamarilla hagyományos ostobasága.

A magyar nemzet tehát bátran vonulhat a nyugodt várakozás sziklavarának bástyái mögé. Engednie nem lehet; ellenben győzni fog feltétlenül. Talán valamivel később, de győzni fog. És diadala napját nyugodtan várhatja.

Ellenben mi céljuk lehet a vak makacsokodóknak?

Glück Ede jó cipőinek
 hire messze elterjed, Szerencsés csak az lehet aki nala cipőt és kalapot vesz,
 Piac és Kossuth-u. sarkán, Kistemplommal szemben.

Ha elfogy a pénzük, tán azt hiszik, megint megkapják törvényellenes módon a szükséges pénzt? Ebből ugyan már ezentul semmi sem lesz.

És ha elfogy a katonájuk, tán azt képzelik, még egyszer megcsinálhatják azt, hogy bent tartják a kiszolgált hároméveseket? No hiszen csak próbálják meg. Majd meglátják, hogy a kiszolgált három évesek egyszerűen eldobják a fegyvert és faképnél hagyják katonáikat. És nem lesz az országban magyar hatóság, mely a hazakerült fiukat megtalálja és visszaadja.

És egy napon arra ébred a világ, hogy ez a hírhedt osztrák nagyhatalom katonaság nélkül gurul le a lejtőn a megérdemelt megsemmisülés örvényébe.

Csak rajta, bátran, dicső osztrák vezérkar! . . . Sic itur ad astra!

A képviselőház ülése.

Budapest, apr. 5.

— Távirati tudósítás. —

A Ház ma folytatta tanácskozásait. A mai ülés is rövid lefolyású volt. Napirendje ez: irományok előterjesztése, az indítvány és interpellációs könyv felolvasása.

Az ülés előtt a folyosón élénk eszmecsere támadt, új kombinációt azonban ez sem tudott kiváltani, Altalános a vélemény, hogy ismét holt pontra jutottunk.

Tizenegyedfél óra volt, amikor Justh Gyula elnök az ülést megnyitotta.

A jegyzőkönyvet olvasták fel mindenkéltől és hitelesítették.

Az **Elnök** ezután Beöthy Ákost parentálta el, minthogy ezt a Ház eddig elmulasztotta. Beöthy elhalálása pótolhatatlan veszteség. Mély tudós, szepőlten jellem, megalkuvást nem ismerő hajthatatlansága oda állította a nemzet legkitünőbbjei közé.

A képviselőház önmagát tiszteli meg, a mikor Beöthy emlékét jegyzőkönyvbe iktatja.

A Ház ehhez hozzájárult.

Az elnök ezután szintén nagy melegséggel bucsuztatta el **Neményi Ambrust**, ki irodalmi és politikai tevékenységével köz-tiszteletet vívott ki magának és különösen jeles volt pénzügyi téren. Előterjeszti, hogy emlékét jegyzőkönyvbe iktassák. (Altalános helyeslés.)

Luppa Péter elhalálzásán a Ház sajnálatát fejezi ki. (Altalános helyeslés.)

Andrássy Tivadar gróf hat hónapi szabadságot kér és megkapja.

Az elnök ezután egész serög előterjesztést jelentet be.

Bemutatja a tengerészeti parancsnok meghívását az Erzherzog Ferdinánd hadihajó vízreboacsájtására.

Lengyel Zoltán: Milyen nyelvű a meghívó?

Justh Gyula elnök: Magyar nyelvű! Más nyelvű, mint magyar nyelvű meghívást nem is fogadtam volna el. Erről biztosítom!

(Taps a baloldalon.)

Jelenti továbbá, hogy a mult országgyűlés 1695 kérvényt nem intézett el.

Elnök felkéri a hatodik bíráló bizottságot, holnap feltétlenül megalakuljon, mert különben erről a mulasztásról jelentést tesz a Háznak. — **Boncza Miklós** és **Issekutz Győző** bíráló bizottsági tagok nem tették le az esküt, felhatalmazást kér, hogy a nevezettek sürgönyileg megidézhesse a képviselőházba eskütételre (Helyeslés a baloldalon.)

Eötvös Károly az állandó összeférhetlenségi bizottság tagja mint ilyen esküt tesz.

Szakács jegyző felolvassa az interpellációs indítványkönyvet. Az indítványkönyvben két indítvány jegyeztetett elő. Az egyiket **Kossuth Ferenc** iktatta be és arra vonatkozik, hogy a november 18-án hozott határozat megsemmisíttessék. (Helyeslés a baloldalon.) A másik indítványt szintén **Kossuth Ferenc** teszi és vonatkozik a felirati bizottság kiküldésére (Helyeslés balról.)

Elnök indítványozza, hogy a két indítvány holnap okoltassék meg és ez is legyen a holnapi ülés napirendje.

A Ház ehhez hozzájárult.

Az ülés vége egynegyed 12 kor.

A nagy válság.

— apr. 6.

A király tegnap este már Bécsben volt. Bécsi hiradás szerint egyelőre nem is szándékozik a magyar dolgokkal foglalkozni. Husvóti szünetet tart és marad minden a régiben.

Azt is Bécsből adják hírül, hogy a képviselőház munkálkodása elé nem gördítenek akadályokat. A Háznak királyi kéz-irattal való elnapolásáról szó sincs.

Tehát ez röviden annyit jelent, hogy áprilisben semmi sem fog történni: a kizsarkormány tovább vezeti az ügyeket, a képviselőház pedig pár napig tanácskozik, aztán szintén szétmegy husvóti szünetre.

Majd talán gyönyörű május elsejére történni fog valami . . . Addig jóéjszakát! . . .

Az ellenzék kibontakozási terve.

Most hogy a bécsi békeajánlatról kiderült, hogy az rosszabb a háborus állapot-nál, némely tarka irányú újságok azt emlegették, hogy **Kossuth Ferenc** eleinte hajlandó volt elfogadni a katonai kamarilla kibontakozási tervét. Ebből egy szó sem igaz.

Hiteles értesülés alapján megállapítjuk a következő tényeket:

Mikor **Szögyény-Marich László** Budapesten járt és igyekezett a korona és a szövetkezett ellenzék között közvetíteni, természetesen elsősorban **Kossuth Ferenc**cel érintkezett és értekezett. Akkor történt, hogy **Kossuth Ferenc** oly kibontakozási tervet ké-szített, melyről remélhette, hogy a korona elfogadja és amely minden elv- és jogfeladás nélkül lehetővé tette volna nemcsak a szövetkezett ellenzék, de egyenesen a függetlenségi párt kormányzását is. Olyan volt ez a program, hogy akár maga **Kossuth Ferenc** vállalhatta volna a miniszter-

Két halál.

Irta: **Vértessy Gyula.**

Halálra sebezve csörtet a nemes vad
Be a rengetegbe;
Elveszítik nyomát a esaholó kopók
És a hajtók serge.

Fut, fut, egyre lejjebb, az erdő szívébe,
Mig csak bírja lába,
Ott lerogy a bércék elrejtett zugának
Szüz, fehér havára.

Egyszer még feltoppan a rózsaszín hóról
S tört fényű szemével
Mintha csak bucsuzna kedves erdejétől,
Szeliden néz széjjel.

Azután lehajtja büszke nemes fejét
Csöndesen a hóra,
Meg se mozdul többé, mintha kifáradva
Elaludott volna.

S fehér szemfedővel lágyan betakarja
Hulló hónak fátyla —
S az elrejtett zsákmányt se vadász, se farka
Többé nem találja.

Halálos sebemmel ha én is mehetnék
Be a rengetegbe!
Ha ott halhatnék meg, ahol senki se lát,
Gyilkosomtól messze!

De én itt vergődöm a szeme láttára,
S ő nevetve nézi,
Mig a végső percek rémitő tusája
Testem, lelkem tépi.

Kegyelem, kegyelem! hagyj legalább futni
Erdők rejtekébe —

Meghalok, tudhatod ott a halálos seb
Szívem közepébe.

Hagy hallhassak ott meg, gyilkosomtól távol
Mint az erdők vadja —
Adj nekem is olyan tiszta, esöndes halált
Irgalomnak atyja!

Az utolsók lesznek elsők.

Ujkori filozófia.

Közéletünk és klérusunk egyik kiválósága, aki erős vonatkozásban áll a kőbányai plébániával, a minap előkelő körben tartott ünnepi beszédet. Az ünnepi beszédhez egy tőzsdetanácsos leányának az esküvője adta meg az apropót. A hallgatóság felekezeti különbség nélkül feszült figyelemmel hallgatta az érdekes vallás-erkölcsi fejtegetéseket. A főtisztelendő ur azt az evangéliumi tételt magyarázta, hogy az utolsók lesznek az elsők.

— Ez, mondotta — a szegény emberek költészetének örök témája. Ennél szebb ábrándot földi ember nem ültethet az érző, vágyakozó reménykedő lélekbe.

Sok szép és érdekes dolgot mondott el ennek az evangéliumi tételnek a kapesán. Aztán mintha érezte volna, hogy olyan körben beszél, ahol az utolsó ember is legalább háziur, egy kis maliciát vegyített a beszéd végébe.

— Önök — mondotta — vagyonilag nem tartoznak az utolsók közé. Könnyen megnyugodhatnak tehát abban, hogy a tulvilágon nem lesznek az elsők. Ez, ha más nem, egy kis változatosságot ígér, s Önök, ha jól tudom, — honny soit, qui maly pense-

szeretik a változatosságot ételben, italban s talán a szív gerjedelmeiben is.

A beszédnek ezt a részét helyeslő mosolygással fogadták. Néhányan megjegyzéseket is tettek. Szkeptikus hangok hallatszóttak. Egyik bankár fesztelenül kijelentette:

— Bánom is én, ha a másvilágon nem jár a feleségem minden évben **Marienbadba**.

— Bah, — mondotta egy másik, — a menyországban nem fogok páholyt bérelni az Operában. Ugyis unalmas a repertoár.

Szóval elméskedtek az evangéliumi tétel fölött. Hiszen a tulvilágról van csak szó. Csak ott lesznek az utolsók az elsők.

— Pardon, — mondotta egy nagyhírű bankigazgató, — ez itt a földön is megtörténik. Tudok egy esetet . . .

— Ön tud egy esetet? — kérdezték többen.

— Igen, egy esetet, a saját esetemet.

— Halljuk, halljuk!

— En magam. folytató az igazgató, — azért lettem az első a banknál, mert utolsó voltam. Csakis azért . . .

— Hogy csinálta azt?

A bankigazgató megerősítette orrán az aranykeretű cvikkert, s engedelmeskedett a közkiáncsiságnak. — A következőt mondotta el.

— Mint volentör kerültem a bankhoz tizennyolc éves koromban. Nem voltam finanszírozni, s nem volt semmi protekciómm. A bizonyítványaim is nagyon közepszerűek voltak. A protekció a bankoknál száz és százféle alakban érvényesül. Némelyiknél például elég, ha nagybátyját gazdag embernek tartják mások könnyű karriért csinálnak, ha csinos nőtestvérük van. Nekem ebből sem jutott semmi. Moglehető desperá-

elnökséget és nem tartozott volna lehetlenségek közé, hogy el is vállalja, ha Lukács és Pitreich az egész dolgot el nem rontják.

Kossuth azt proponálta, hogy adjon a király Andrásynak vagy másnak megbízást kormányalakításra a szövetkezett ellenzéknek ismert programja alapján, melyből azonban a katonai követelmények egyelőre két évre kikapcsolatnak a következő garanciális feltételek mellett:

Ezen két éven belül.

1. a katonai kormány a 450 milliós hitelből egyetlen fillért sem vesz igénybe;

2. az ujoncjutalék ez alatt a két év alatt változatlan marad;

3. ha a felség mégis előbb vagy utóbb, szóval bármikor katonai célokra újabb pénzügyi terhet akarna igénybe venni, vagy az ujoncjutalékot felemeltetni, ez csak úgy történhetik, hogy a szövetkezett ellenzék programjában foglalt összes katonai követelések kielégítetnek;

4. a concretual status okvetlen megállapítandó;

5. a korona garantálja, hogy két éven belül a kormányrendszert nem változtatja;

6. a korona erre a két évre lemond a házfelosztás jogáról.

Ebben a formában — és ez Kossuth tervének hiteles formája — nincs sem jogsem elvfelelás, sem pedig különválás a koalíció programjából; ellenkezéleg, gyarapodott a program a concretual status megállapításának követelésével és meglett volna a biztos alap, hogy a legkisebb teheremelésnél életbelépjen az egész új katonai nemzeti program. Ezekon felül biztosítva lett volna két évre a teljes béke és lett volna mód az új kormányzati rendszernek gyökeres meghonosítására. Ez a tervzet megvan írásban, még pedig nemcsak Kossuthnál, hanem Szögyénynél és Lukácsnál is, úgy hogy a kormánypártiak le nem ta-

tusan állottam a számlára alján. Szédítően magasnak tetszett a közepe is s mégis könnyen kusztam a tetejére. Ismétlem, első lettem, mert utolsó voltam.

— Nem értjük, — mondották többen türelmetlenül.

— Pedig oly egyszerű volt az egész. Főnökünk, elődöm, kitűnő ember volt, nagy szakavatottsággal, de gyöngye itélőtehetséggel. Mindig annak adott igazat, aki utóljára beszélt vele. Valahányszor arról volt szó, hogy valamit referáljunk neki, mindig én jutottam hozzá utolsónak. A legutolsónak. Ennélfogva mindig nekem adott igazat. Beszélhetek a többiek okosan, szakszerűen, zseniálisan, én kerültem utolsónak elébe s csak azt hitte el, amit én mondtam, azt az előterjesztést fogadta el, amit én tettem. Ez így tartott tíz esztendeig. Ezalatt olyan pozícióba helyeztettem, hogy kényelmesen kibuktattam, s elfoglaltam helyét. Vagyis: az utolsó lett az első, mint a főtisztelendő ur olyan szépen mondotta:

— De hát a másvilágon? — kérdezte egy részvényes gunyosan.

Az igazgató vállalt vont

— Nem félek. Lehet, hogy mint utolsó kezdem, de meglátják, viszem valamire. A fődolog, hogy az embernek legyen egy kis prakszisa az ilyesmiben.

Szólt, s rágyújtott Uppmanjára. Ugy fujta fölfelé a füstöt, mintha máris összeköttetést keresne az odafenti irányadó körrökkel.

Lucián.

gadhatják. Ez volt az a program, melyről Kossuth azt mondta Lukácsnak, hogy ezen az alapon lehetséges a megegyezés és hogy ő ezt a megegyezést szívesen látná.

A bécsi kibontakozási terv.

Ezzel szemben méltóztassék most már figyelemmel elolvasni azt is, hogy mit főztek Lukács és Pitreich, illetőleg mit terjesztett Andrassy a király nevében a vezérő-bizottság elé.

1. Kossuth követelése a 450 millió teljes kikapcsolására el nem fogadható. Követelnek az 1905. évre 165 milliót, az 1906. évre 128 milliót és az 1907. évre 81 milliót vagyis összesen 3 éven belül 370 milliót és csak azt a 80 milliót ejtik el, mely a két-éves katonai szolgálat behozatalára és a honvédekra kell.

2. Az új véderőtörvény, melyben benne van a legmagasabb ujoncjutalékemelés, készen van és az új kormánynak ezt azonnal átadják és helyt kell érte állani.

3. Kossuth egyéb kikötései szóba nem jönnek.

Tehát azt követelték az ellenzékűtől, hogy két vívmány a — kétéves szolgálat és a honvédek — elejtésével lépjen kormányra és biztosítsa azt a véderőtörvényt, illetőleg létszámemelést, mely ellen évek óta elkeseredett harcot folytat. Egyszerűen azt akarták ezzel a becsapással elérni, hogy az ellenzék szavazza meg a költségvetést és az ujoncjutalékot, aztán rögtön a véderőjavaslatra került volna a sor. Ha a kormány nem állott volna helyt érte, felülről felvetik a kabinetkérdést, vagyis elbocsájtják a kormányt; ha pedig helyt áll, akkor a függetlenségi pártot örökre agyonütötték. Lukács ezt a tervet is először Kossuth Ferencnek mutatta be, de ő ezt már nem fogadta rokonszenvvel és első hallásra is elfogadhatlannak és képtelenségnek jelentette ki. Ez a tiszta igazság, mely a vezérő-bizottságot arra készítette, hogy minden tanácskozás nélkül az előterjesztés meghallgatása után egyhangulag visszautasítsa Lukács és Pitreich bolond tervét.

Félhivatalos jelentések.

Félhivatalosan jelentik: Gróf Tisza István miniszterelnököt ő felsége a tegnapi délután folyamán külön kihallgatáson fogadta.

*

Félhivatalosan jelentik: Egy reggeli lap szerint Tallián Béla földmívelésügyi miniszter egy társaságban úgy nyilatkozott volna, hogy a kabinet felmentése legkésőbb szombatig meglesz. Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenthetjük, hogy Tallián Béla erre vonatkozó nyilatkozatot soha és sehol nem tett.

A vezérőbizottság ülése.

Kossuth Ferenc gyöngékedése folytán a vezérőbizottság tegnap délután tartott ülésén báró Bánffy Dezső elnökölt. Elhatározták, hogy felszólítják az összes ellenzéki pártokat: küldjenek ki tagokat a felirati javaslat elkészítésére kiküldendő bizottságba.

A felirati javaslatot Apponyi Albert írta meg és Kossuth ma fogja a képviselőházban megokolni a javaslatot.

November 18.

Ami ma történik a tisztelt Házban, az történelmi momentum. A magyar törvényhozás tulnyomó többségének helyeslése között olvastak fel tegnap egy indítványt, mely egy a magyar alkotmány ellen elkövetet-

vakmerő merényletet megbélyegezni s a törvényerőre emelt gonoszságot megsemmisíteni van hivatva.

És ma tárgyalni fogják az indítványt és a magyar történelmi igazságszolgáltatás itél Kossuth Ferenc indítványában s elítéli azt, aki a nemzet ősi jogai ellen tör.

Valóban szép változása az időknek: A csonka parlament, ahogy Rákosi Viktor nevezte a kétségbeesett, megzavarodott ellenzék, a mely Percel rettentő ütésétől elkábulva maradt az ülésteremben a zsebkezdős szavazás után, a csonka parlament diadal-maskodott a felidézett harcban, mert melléje állt a nemzet. Nincs már csonka parlament, hanem van egy hatalmas többség, amelyet közös, derék célok tartanak együtt a letört hatalommal szemben.

November 18-ika nem törölhető ki a magyar parlament történetéből, aminthogy nem mulik el a fekélyes sebnek a helye. A sebeket, amiket ezen a népen ütött külső hatalom, vagy annak belső szövetségese, nem felejtette el a történelem, amely a mi meseterünk; a sebek behegedtek s azután Rákócziig s Rákócziól egészen a mai napig minduntalan recrudescunt vulnera. És kiujult a seb november tizenhatedikén s ma, április 6-án teszik a gyógyuló félben levő folytonossági hiányra az utolsó tapaszt.

A király elutazott.

A király tegnap este Bécsbe érkezett.

Onnan azt telefonálják nekünk, hogy husvét előtt valószínűleg már egy lépés sem történik a magyar válság megoldására. — Osztrák politikai körök azt hiszik, hogy a képviselőház tárgyalásai elé semmi akadályt sem fognak gördíteni és a Háznak királyi kéziratral való elnapolásáról szó sincsen.

A szabadelvűpárt értekezlete.

A szabadelvűpárt tegnap este értekezletet tartott, melyen rendkívül érdekes nyilatkozatok történtek.

Gróf Tisza István indítványozta, hogy a párt Kossuth Ferencnek november 18-ikára vonatkozó indítványát ellenezze, de azért a kérdés tárgyalásánál ne menjen bele az élésebb vitába, csakis álláspontjának rövid kifejtésére szorítkozzék.

Molec Dani, Vancsó Gyula és Tisza István rövid felszólalása után a párt az indítványt elfogadta.

Ezután a felirati javaslat került szóba. A párt a királyhoz intézendő feliratra vonatkozó indítványt fölsőlegesnek tartja.

E szerint a szabadelvű párt ezuttal mind a két indítvánnyal szemben már mint ellenzék fog szerepelni. A helyzet mindenesetre szokatlan. Mert a szabadelvű párt ellenzék lesz, de mégis a kormánnyal marad összeköttetésben.

Tisza István vázolja a kényelmetlen helyzetet, ezt a visszasságot föl is említette, kifejtve, hogy a szabadelvűpártra nézve felelte visszás állapot az, hogy a kormánnyal összeköttetésben lenni kényszerül. Tisza kijelentette, hogy rajta lesz, hogy a szabadelvű párt akciőképessége visszaadassék.

NAPI HIREK.

— **Ülések a városnál.** Debrecen sz. kir. városánál e hét folyamán az egyes szakosztályok tartanak üléseket. Csütörtökön a kórházi vegyes bizottság, pénteken pedig a szegényügyi bizottság ül össze, hogy a folyó ügyeket letárgyalja.

— **A Csokonai ereklye kiállítás.** Debrecen város nagy fiának Csokonai Vitéz Mihálynak emlékezetét megőrzendő tudvalevően mozgalom indult meg egy ereklye kiállítás rendezésére. A mozgalom élén álló kiállítási bizottság szombaton délután 5 órakor fog ismét ülést tartani, a melyen jelentést tesznek az eddigi működésről és feldolgozzák a kiállításra vonatkozó adathalmazt. Egyben indítványt tesznek Csokonai dalainak kiadására.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Tegnap délután tartotta meg Debrecen város közigazgatási bizottsága szokásos havi ülését, amelyen a főispán távolléte miatt Kovács József polgármester elnökölt. A bizottsági ülésen az egyes szakeladók terjesztették elő havi jelentéseiket, amelyeket tudomásul vettek.

— **A kisvasut új vonalai.** A tegnapi megtartott közigazgatási bizottsági ülésen szóba került a debreceni kisvasutnak ismeretes tervezete, amely szerint a Deák Ferenc utcán új vasut vonalat akar építeni. Az építésre nézve már minden készen van s a közigazgatási bizottság a vonalak műtan rendőri bejárásának határidejét április 15-ére tűzte ki. A város részéről a bejárás Latinovics Mihály mérnök és Szilágyi Imre fog megjelenni.

— **Az ipartestület ülése.** Az ipartestület előjárósága tegnap délután Zelinger Ede elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen hosszú pihenés után Szávay Gyula kamarai titkár is jelen volt. Miután az elnök a gyűlést megnyitotta a tanoncéveiket kitöltött tanoncok felszabadítása került először sorra, akik közül Szendrei Sándor és Szabó István ács tanoncok ipari és iskolai előmenetelükért arany éremmel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. Az elnöki jelentések következtek ezután. Az új elnök rendelkezése az ipartestületi hivatal helyiségeiben némi átalakítások történtek, melyeknek költségeit a gyűlés nagy vita után megszavazta. A közgyűlési jegyzőkönyv és az ennek jóváhagyását tárgyzó rendőrfőkapitányi határozat előterjesztésénél többen kifogásolták, hogy a szakosztályok jelölési az előjárósági tagok választásánál nem tartattak be, pedig az ügyrend szerint a közgyűlés tartozik a szakosztályok jelölését figyelembe venni. — Az elnök felvilágosította a felszólalókat, hogy az ügyrend az előjáróság előtt tárgyalva nem volt. Az eddigi eljárás szokáson alapult, amennyiben azonban az ügyrend módosítása az iparhatósági határozat utasítására szövegben van az előjáróságnak módjában lesz a fentiekben álláspontjait szabályozni. Az elnök kérésére az előjáróság elhatározta, hogy a számvizsgálók a testület pénzügyi dolgait, az előjáróság által kiküldött két tag pedig a vagyonfelszerelések leltárait átvizsgálják és az általuk felvett jegyzőkönyvek alapján állapíttassék meg a testület jelenlegi pénzügyi és vagyoni állapota. Az alelnöki állásokat senki sem akarta betölteni, végre azonban nagy unszolásra megmaradtak a régiek K. Tóth Sámuel és Dávidházy Kálmán. Sajnálattal vette tudomásul az előjáróság Kőrössi Kálmánnak az ipartestület ügyvezetésének lemondását. — A megüresedett kézbesítői állásra megválasztották Dömötör

István kerékgyártó mestert 600 korona évi fizetéssel. Az ülést ezután berekesztette az elnök és pénteken délután folytatni fogják.

— **Az utolsó Protestáns-Estély elmarad.** A Hittanszaki Önképző Társulat hírül adja, hogy az utolsó protestáns estély elmarad.

— **Károlyi Tibor gróf emlékezete.** Néhány Károlyi Tibor gróf halálának évfordulója alkalmából fényes zenés gyászszertisztelt volt Budapesten az egyetemi templomban. A templom délszaki növények sokaságával volt feldíszítve. — A gyászmisét Krizsán Mihály pápai kamarás, az egyetemi templom gondnoka mondotta nagy és fényes papi segédlettel. Az istentiszteleten jelen voltak a gróf Károlyi családok Budapesten időző tagjai s az arisztokrácia igen számos tagja.

— **Hangverseny.** A kereskedő ifjak dalköre által e hó 8-án rendezendő hangversenyen való megjelenésre az elnökség külön is felszólította a kereskedő főnököket. Nemes törekvésük fokozását remélik, ha látni fogja a társadalom azt, hogy a főnökök az alkalmazásuk körén kívül a társadalmi életben is jóakaratu, pártfogó barátai a kereskedő ifjaknak, azonkívül, hogy jótékony célt is szolgálnak, mert a tiszta jövedelem fele részben a siketnémaé. A műsor most már véglegesen meg van állapítva. Az est főérdekesége L. Rózsa Lili, a szintársulat kiváló művésznőjének énekszáma és Jászay Gizella k. a. cimbalom játéka lesz. A felolvasó asztalt az ismert, poéta Vályi Nagy Gusztáv foglalja el, ki újabb pályára koszorozott költeményeiből fog néhányat felolvasni.

— **Kőkorszaki lelet.** Szatmárról írják: Krasznabéltek szatmármegyei községben kőkorszaki leletre bukkantak. Fugel István odaváló birtokos szőlőjében ásott, miközben több darab andezit vésőt, baltát találtak. Tovább ásva néhány darab teljesen ép, vastag cserépedény is került felszínre. A leletről Fugel értesítette a megyei alispánt, a ki azonnal 50 koronát küldött ki, hogy az ásatást folytassák. A talált dolgokat az orsz. Nemzeti Múzeumba küldték.

— **Kivándorlók sarcolója.** Trenésből jelentik, hogy a csernei körjegyző ellen megindították a vizsgálatot, mivel azzal vádolták, hogy több csernei lakostól, kik Amerikába készültek kivándorolni, állítólag díjakat szedett az utlevelek kieszakozléseért.

— **Debrecen közegészsége.** Dr. Sár-vary Gyula t. főorvos tegnap terjesztette be a városnak Debrecen közegészségi állapotáról szóló havi jelentését. E jelentésből kitűnik, hogy a közegészségügy sokkal kedvezőbb volt márciusban, mint az előző hónapokban. A nagy mértékben fellépett heveny fertőző kórok és a már két hónap óta uralkodó influenza elvesztette járvány szerű jellegét. Szörványosan történtek ugyan megbetegedések vörhenyben, toroklobban és höghurutban, de ezek alig jöhetnek számitásba. Altalan véve — mondja a jelentés — a közegészségügy kielégítő.

— **Élet, halál, házasság.** A debreceni anyakönyvvezetői hivatalban az elmúlt március hónapban összesen 56 pár kötött házasságot. E szám így oszlik meg ev. ref. vallásu volt 32 pár rom, kath. 2 gör. kath. 2 izraelita 7, vegyes vallásu 12 pár. Születést összesen 207 esetben jelentettek be. 104 fiu és 103 nőgyermek születését. Ezzel szemben a halálozás igen nagy volt, a mennyiben 195 izben járt a városban a kaszás ember és így a szaporodás nem több mint 12.

— **Debrecen adózik.** Hát bizony adózik, hiába van most az ugynevezett törvényen kívüli állapot, a melynek üdvösséges oldala nem más, mint hogy adót fizetni felesleges. A végrehajtók, a mumusok odahaza kucorognak, mivelhogy nem lévén dolgok. Debrecenben azonban mégis fizettek adót. Fizettek, de mennyit? Nagyon keveset. Nem többet, mint 26,092 korona és néhány fillért.

Jellemző ez az őszeg a jelenlegi állapotokra nézve azért, mert tavaly ilyenkor, a mikor szintén exlex volt 92,735 korona folyt be egyenes adó címén. A jelentés szerint hadmenességi adóba 345 koronát, bélyeg jövedékbe 122,786, dohány jövedékbe 122,286 fogyasztási és italadóba 25 ezer koronát fizetett be a debreceni polgárság.

— **Tanárok gyűlése.** A debreceni kerületi tanári kör f. hó 8-án, szombaton, d. u. 4 órakor a kollegium kis tanácstermében gyűlést tart. Tárgya: Folyó ügyek, és dr. Baresa János felolvasása: A nyelvtanítás és nyelvtan használata kapcsolatban.

— **A katona beszállásolási terhek megváltása.** Debrecen város tanácsa a folyó évre vonatkozó természetbeni katonabeszállásolási terhek megváltása tárgyában a következő hirdetményt adta ki: Felhivatnak mindazon háztulajdonosok, akik házaikat f. 1905. évi május hó 1-től 1906-ik évi május hó 1-ig terjedő egy évre a katona tartás kötelezettsége alól megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban május hó 1-ig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (városháza, I. emelet, 19. számú ajtó) d. e. 9-12. óráig, d. u. 3-5 óráig annyiával is inkább bejelentsek, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételni nem fognak.

— **A kórház forgalma.** A debreceni kórház igazgatóságának jelentése szerint a múlt hónap beteg forgalma a következő volt. Február haváról visszamaradt 371 beteg. Március hó folyamán felvettek 420 embert. Elbocsájtottak gyógyultan 400 embert, meghalt 24, maradt áprilisra 367.

— **Kimutatás a rendőrség működéséről.** Végh Gyula főkapitány beterveztette tegnap a városnak a rendőrség március havi működéséről szóló jelentését. A jelentés szerint a város közbiztonsági állapota igen jó. A rendőrség 224 egyént fogott el, a kik közül az ügyészségnek átszállítottak négyet. Csavargásért és más kihágás miatt megbüntettek 159 embert. A főkapitány miatt első fokú iparhatóság összesen 40 iparengedélyt adott ki, a miből a városnak 420 korona hasznáta volt.

— **Debrecen és a hadsereg.** A Debrecenben levő katonai létszám és loállományról jelentés érkezett be a közigazgatási bizottsághoz. E jelentés szerint a cs. és kir. közöshadsereg legénysége 2124, a lovak száma 597. A honvédségnél 754 ember és 253 ló van. A lakosságnál elszállásoltak a múlt hónapban 6 huszárt és 12 lovat, a salétrom laktanyában 150 huszárt és ugyanannyi lovat, a nyulasi barakkban 650 közös hadseregbeli póttartalékot.

— **Uj kártyajáték.** Tegnap a budapesti újságíró tanyán, az Othon körben két újságíró valamint csodálatos kártyajátékot játszott. A kibiceknek ég felé állott a haja a csodálkozást, csakhamar hatalmas nézőközönség vette körül a két újságíró. — Még sohasem hallottak ilyen játékról.

- Bemondom Kuropatkint.
- Megkontrázom Okuval.
- Vannak.
- Mik?
- Torpedók.
- Rossz Vannak császároikok

A kibicek csóválták a fejüket. Mi lehet ez? Látták a francia kártyákat, a négy királyt, de nem értették az egészet. Talán ez a kártyajáték királya, amiről IV-ik Henrik álmodott.

- A játék mind izgatóbbá vált.
- Kuart! Egészen Mukdenig.
- Terc. Tielingig.
- Kvint! — harsogta az első.
- Meddig?
- Egészen Karbinig.
- Akkor vesztettem. De nem. Haj, haj. Bemondom Böhm Ármint.
- Neked bejött a Böhm?
- Igen,

— Szerencés ember vagy, mondotta az első.

S a kibicek nagy csodálkozására, kifizette a kártyadiferenciát.

— **A meggyilkolt kereskedőseged temetése.** Varga Lajos kereskedősegedet, akit a vasárnapi kerékpár kirándulás alkalmával a miképecsi sorompónál leszúrtak, tegnap délután temették el. A Péterfia utcai gyászház előtt rengeteg nép gyűlt össze a temetésre. A szerencsétlen véget ért fiatal ember koporsójára volt főnökei és kártársai koszorút helyeztek.

— **Elítelt gyilkos.** Keeskemétről írják: Szegedi Gergely a nyiri pusztán januárban bált rendezett. Mulatozás közben a legények összeveszttek és ütlegelték egymást. P. Horváth István fiatal legény a verekedést megszüntetni akaró gazdát egy bottal úgy ütötte halántékra, hogy az nyomban meghalt. A keeskeméti esküdtbíró Horváthot nyolc évi fegyházra ítélte és az özvegynek évi 200 korona járadék megfizetésére kötelezte.

— **Csalás szalonnával.** Előnyös vásárt csinált tegnap a piacon Varga Antalné nádudvari lakos, Kovács Istvánnal, akitől mintegy 30 korona értékű szalonnát vett. Csakhamar meggyőződött azonban arról, hogy olcsó szalonnának avas a zsirja, mert alapos vizsgálat alá véve a szalonnát, úgy találta, hogy az romlott, régi és avas. A rendőrség a beesapott asszony feljelentése folytán Kovács ellen megindította az eljárást.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Kiss István ev. ref. 59 éves, Márai Erzsébet ev. ref. 5 éves, öz. Kovács Andrásné ev. ref. 59 éves, Groszmann Erzsébet izr. 1 hónapos.

— **Részeg amazon.** Ismert alakja a rendőrség fogházának Tóth Istvánné csavargó asszony, aki nagy előszeretettel viseltetik a jóféle nyakolaj iránt. Tegnap délelőtt is holt részegen találta a Bethlen utcán a járdán fekvő egy rendőr, aki beszállította a központra.

— **Elfogott csavargó nő.** Domokos Sámuelné diósadi illetőségű csavargó asszony régen ki van tiltva Debrecenből, de azért mindig visszatér. A rendőrség pedig nem igen örül a viszontlátásnak és ezt már több ízben nem a leggyöngédebb módon tudtára is adta az érdemes hölgynek, de csak nem használt neki. Tegnap is felismerte egy rendőr, a mint újból visszatérve az utcának csavargott. Természetesen bekísérte és tiltott visszatérés miatt elítélték 30 napra és hazatoloncolásra. Domokos Sámuelné különben a budapesti államrendőrség is keresi Schneider Johanna budapesti lakos kárára elkövetett lopás miatt és így alighanem huzamosabb ideig vendége lesz a fogházaknak.

— **Elhajtott sertések.** Malac vásárlási sorban járt a napokban Debrecenben Dudás József újföld 14. számú tanyai lakos. Vett is három szép süldőt a baromvásáron, melyeket nagy vigan terelgetett haza felé. Utközben a Vilmos huszárlaktanya körül a jó vásár örömeire bengett Máthé Miklósné korezmájába néhány pohár borra. Alig volt benn egy kis ideig a korezmában levő Karnai István és János Csapókerti lakosok rá támadtak és pénzt követeltek tőle. Miután azonban Dudásnál pénz nem volt annyi, hogy másnak is adhatott volna nem volt hajlandó kérésüknek eleget tenni. Csak hogy a két atyafi ezzel nem elégedett meg, megfogták Dudást és amugy magyarosan helybenhagyták a malacokat pedig elhajtották. A kétségbeesett magyar nyomban feljelentette az esetet a csendőrségnél, honnan két járőrt rögtön kirendeltek a tettesek megkeresésére, akiket rövidesen sikerült is kézrekeríteni. A két jómádár mikor megneszelte hogy a nyomukban járnak a malacokat beterték Kánya Lajos kertgazdához, mintha azokat bitangolásban találták volna. A csendőrség megindította ellenük az eljárást.

— **Alkalmi vétel folytán:** 55 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű fru ka-

lapok és 85 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű férfi kalapok, ingek, nyakkendők, sétatobok, gyermekjátékok és számtalan cikkek fél áron; Miklósné és Társa bazárüzletében, nagytözsde mellett.

— **x Mentze Henrik** ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkívül leszállított áron* adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultatnak *gyári áron alól is.*

— **x Piac utcai üzlethelyiségünk kiadó.** Felvilágosítás ad Hegedűs és Sándor cég Kossuth u 11.

— **x Legjobb bajusznövesztő-szer** a híres Hajdusági Pedrő. Egy doboz 50 fillér. Kapható: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. Debrecen, Kossuth utca. Arany egy-szarvu gyógyszerár.

— **Fogfájás, szájbüz** elen legjobb szer a Plombos bővebb felvilágítást a mai számba tett hirdetésében közöljük.

— **x LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Április 6. Csütörtök *Hajduk hadnagya* B. bérlet. Daljáték.

Április 7. Péntek *János vitéz* C. bérlet. Daljáték.

Április 8. Szombat *A Páholy*. Vigjáték.

Április 9. Vasárnap d. u. *Aranypatkó* Bérletszűnet. Vigjáték.
Este *Ingyenélők*. Népszínmű.

* **Aranyvirág.** A királyi Dalszínház és mammoth énekesnői, akikből egész amazon sereg kitelnék, mindig fintoros lenézéssel fogadták azokat az új tagokat, akiket a daljáték színházaktól hódított el a magasabb rendű énekművészet számára az igazgatóság. Ezért viszont a volt daljáték-istennők, ha csak tehetik, egy-egy vidéki vendégcsereplés alkalmával örömezt visszátérnek első szerelmükhöz. Szoyer Ilonka például kiváló előszeretettel lép fel a vidéken nagy dalművek helyett csitri daljátékokban. Ugyanezt teszi most nálunk a királyi Dalszínház legújabb tagja Szamosi Elza, akinek pedig ehhez már kevesebb a jussa; mert jóllehet tagja volt már Budapestén a Népszínháznak, a Magyar Színháznak és a Királyi Színháznak is, tehát valamennyi daljáték színháznak, azért az ő első szerelme mégis csak a — dalmű. De mégse korholjuk őt amiatt, hogy most mind a három vendégjátéka ócska, kopott, művészi mérték szerint törpe daljátékokban történik. Mert ez aligha az ő választása és izlése. Inkább a mi színházunk nyomorúságainak a következménye. Hiszen itt az énekművészet, az énektudás, a szép hang valósággal ismeretlen fogalom. A mi énekesnőink titkos ügynökei amerikai élelmességű orvosoknak, akik fülhasogatást, időszaki fülzugást és ideges siketséget sürűn gyógyíthatnak Debrecenben a nagybeesű színházi művezetési segítségével. Itt hegyek és völgyek liliomai lengedeznek és sással metszik halló érzékünket, mikor énekes előadás van. E szerint méltatlanság volna a vendég rovására írni a három est műsorának gyarlóságát. A közönség tegnap este kétség nélkül felüldült; ebben a színházban Szamosi Elza kellemes, lágyan zengő, szép hangja valósággal úgy hatott, mint illatos nyári meleg zápor poros tikkadt napok után a

füledt levegőre. Az emberek felsőhajtottak: ezt a szerepet csak ma ismertük meg, csak most látjuk, hogy e szerepben énekelni is lehet! Természetes tehát, hogy a vendég benső, igaz sikert aratott. Tapsolták, ünnepelelték és a zsufolt házon észrevehető volt a tiszta énekművészet zavartalan élvezésében kitüzesedett hangulat. De már azt aztán az izlés rovására elkövetett vétségnek kell minősítenünk, hogy a királyi Dalszínház tagja az *Aranyvirág* csipi-csupi esiesergesei közé, nyílt jelenésben, a darab fiekádozó zenéjébe beleénekelte Bizet *Carmen*-jének egy buja színezésű remek dallamát, melyet (Pajkos madár a szív szerelme) Szamosi Elza nemesak elénekel, de carmeni aláfestéssel el is játszott. Ha a Himnusz vagy Szózatot kávéházi mulató társaság éneklí: ez mindig bántó. Épp úgy kirívó az Aranyvirág papiros-szirmai közt a Carmen lobogó piros élő virága. Szamosi Elza először énekel Debrecenben. Ha művészi gyönyörűséget akar szerezni a közönségnek: felvonások közt estélyi ruhában adjon elő dalmű-részleteket, hálásan fogadjuk.

TÁVIRATOK.

Az orosz forrongás.

Pétervár, ápr. 5. A dorpati kerület vidéki lakosságának mozgalmá apadó félben van. A tulajdonosok egy része engedett a munkások követeléseinek. A kerületi biztosoknak a kormányzóval Tambovban folytatott tanácskozásán megfontolták a paraszttömegmozgalom lehetőségét. A kerületi biztosok ezután kerületeikbe mentek, hogy értesüljenek a paraszttömeg hangulatáról és hogy utasítást adjanak a helyi hatóságoknak a zavargások kitörése esetére.

Általános sztrájk Szegeden.

Szeged, április 5. A rendőrfőkapitány feloszlatta az egy hete sztrájkoló kendergyári munkások sztrájkanyagját. Ezért ma reggel kitört Szegeden az általános sztrájk. Egy Révész nevű szocialista Lázár nevű polgármester előtt a főkapitányt megsértette, mire a polgármester Révészt kiutasította. A szocialisták, kik napokon át készülődtek az általános sztrájkra, a polgármester e cselekedetére tegnap késő este kimondták az általános sztrájkot. Ma reggel 6 órakor az összes szakmabeli munkások a Csikós-féle vendéglő előtt tömörültek, hol több ezren énekeltek a Marseillét. Az építkezéseknél a gyárakban, nyomdákban és műhelyekben szünetel a munka. Rendzavarás nem történt. A szerkesztők felkérték a szocialista vezetőséget, hogy a lapok a választásra való tekintettel megjelenhessenek.

Pusztító földrengés.

Budapest, ápr. 5. Londonból táviratozák, hogy Kalkuttában nagy földrengés volt. A földrengés a szomszédos Darusala városban iszonyu pusztítást vitt véghez. Egész városnegyed házai dültek össze. A romok alatt több száz ember vesztette el életét.

Öngyilkos hirlapíró.

Budapest, ápr. 5. Ma egy szállodában Bus Pál hirlapíró agyonlőtte magát. — Bus levelet hagyott hátra, a melyben azt írja, hogy pályát tévesztett és a sors annyira üldözte, hogy a halálnál más menekvés nem volt számára.

El Rómától!

Bécs, ápr. 5. A Vaterland a pápának az osztrák főpapsághoz a Los von Rom-mozgalom ügyében intézett levelét közli. Levelében sajnálja a pápa a mozgalmat, különösen

a diákság minapi nyilvános kitérését. — A pápa felszólítja a püspököket, hogy lelkesedéssel harcoljanak és azt remélik, hogy a vallás köréből távol tartják az irigységet és a szakadást, valamint annak minden okát.

Egy ügyvéd bünei.

Budapest, ápr. 5. Szolnokról jelentik, hogy Dr. Márkus József odaváló ügyvéd többrendbeli csalás és okirathamisítás elkövetése után ma megszökött. A törvényszék Márkus körözését elrendelte.

Budapesti gabonatözsde

Budapest, április 5.

(Déli zárlat.)

Buzakinálát és vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 30,000 métermázsra került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Idő: változó.

Buza áprilisra	18.24—26.
" májusra	18.18—20.
" októberre	16.72—74.
Rozs áprilisra	14.44—48.
" októberre	13.38—40.
Zab áprilisra	13.88—90.
" októberre	11.86—88.
Tengeri májusra	14.90—92.
" júliusra	14.58—60.
Repece augusztusra	23.40—60.

Törvénykezés.

§ Királlysértő orthodox. Sok bajuk van az állami tanítóknak a felvidéki orthodoxokkal, mivel ezek gyermekeiket mindig a zug bocher iskolákba küldik a népiskola helyett. Bukócz Zemplénmegyei községben is e miatt állt hadilábon Vladimir Endre állami tanító az ottani orthodox zsidósággal. Különösen Jäger Hersch földbérő kilenc gyermeke kerülgette folyton az iskolát, a miért aztán Jägert többször meg is büntették. 1903. október 14-én szüreti ünnepet ülték az orthodoxok és ez alkalommal Jäger Hersch alaposan berugott. Ebben az állapotban ment az állami tanító háza felé s ott szitkozódott a tanítóra ruthén nyelven és végül elkiáltotta magát: — Bolond a király, az is marad! Vladimir Endre ekkor figyelmeztette Jägert szavainak következményeire, mire ez őt is és azt ki odahozta nyilvánította bolondnak. Az állami tanító feljelentésére a kassai tábla királlysértés és becsületsértés

vésége miatt 7 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat, ki azzal védekezett, hogy nem a mi királyunkat, hanem az orosz cárt értette, mikor a kijelentést tette. A bíróság a szakértő tolmácsok utján ugyanis megállapította, hogy bár ruthénül cár esászárt jelent, azonban szokásban van, főleg az alsóbb osztályú népeknél a királyt is cárnak nevezni. A kassai ítélőtábla s tegnap a kir. Kuria Németh Péter védő és dr. Baumgarten Izidor koronaügyész helyettes felszólalása után hozzájárult az első bíróság ítéletéhez.

— **Tolvaj cseléd.** Lopás büntetével vádolva állott tegnap a törvényszék előtt Hancsoszky Mónus Sándor h.-nánási illetőségű gazdasági cseléd, aki a múlt hónapban Hajdunánáson több lopást követett el. Hancsoszky március 7-én Szentmihályról, ahol szolgált, ott hagyta helyét és át ment H.-nánásra, hogy ottan Schlachte János kereskedőnél Kocsiként szolgáló rokonát Mónus Antalt meglátogassa. A rokon nem lévén otthon az istálló ablakát feltörte és azon be atolva onnan minden elemelhető holmit ellopott. Azután még több helyen követett el kisebb-nagyobb lopásokat, és meg akart a városból ugrani, de a vasutnál egyik káros felismerte és a rendőrség segítségével letartóztatta. A tegnapi tárgyaláson a törvényszék a Hancsoszkyt 6 havi börtönre ítélte. Az ítéletet a vádlott megfelelőbbre.

§ **Furfangos lókupecsek.** Még 1902. augusztus hó 10-én megtartott debreceni országos vásár alkalmával történt, hogy Rafael János, Vince Szilveszter és Holló Károly jászladányi lókupecsek Papp György h.-dorogi lakostól furfangos módon kicsaltak 400 koronát s azzal szépen megugrottak. Az ügy a kir. törvényszék elé került, mely tegnap tartotta meg a tárgyalást és a vádlottakat, akik koncul tagadják az ellenük emelt vádat 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen mind a három vádlott felebbezést jelentett be.

NYILTTÉR.

Részvény aláírási felhívás.

Alapítási tervezet.

Alólírottak Debrecenben részvénytársasági alapon egy melasse (szörplé) erőtakar-

E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

mány gyárat óhajtunk létesíteni, s miután annak alapítását elhatároztuk, részvény-aláírásra hívjuk fel Debrecen szabad királyi város és vidéke mélyen tisztelt gazdaközönységét és mindazokat, kiket e vállalat alapítása egyébként érdekel.

A vállalat tárgya és célja: erőtakarományt gyártani, amely a természetes takarományokat: kukoricát, zabot, árpát stb. teljesen pótolja s annak ismert jósága mellett ezeknél olcsóbb is, továbbá a gyártáshoz a gazdasági termékek hulladékait is felhasználni, hogy a most értéktelen hulladékokat a gazdák ezuton értékesíthessék.

A vállalat határozatlan időre alakul s mindaddig fennáll, míg annak feloszlása a kereskedelmi törvény 201. §-ának 2—4 pontja értelmében be nem következik.

Az alaptőkét 100,000: Egyszázezer koronában állapítottuk meg és ezer darab 100, azaz Egyszáz korona névértékű részvény kibocsátásával kívánjuk biztosítani.

Miután az üzem folyamatba tétele a gyártáshoz szükséges anyagok beszerzése szempontjából sürgős, az aláírás záridejét rövid határidőre: 1905. évi április hó 30-ára tettük.

Azon reményben, hogy a gazdaközönység és más érdekelték ezen nagy gazdasági jelentőségű és mindnyájunk érdekét egyaránt szolgáló vállalat létesítését örömmel és készséggel fogják elősegíteni, maradtunk:

Debrecenben, 1905. évi március 25.

Kiváló tisztelettel:

Csanak János, Debrecen, birtokos. Riekl Antal, Debrecen, birtokos. Király Gyula, Debrecen, városi tanácsnok. Polgári Bálint, Debrecen, birtokos. Ifj. Kertész István, Debrecen, birtokos. Veszprémy Zoltán, Debrecen, vármegyei főjegyző. Vinnay Géza, Debrecen, műszaki tanácsos. Horváth József, Debrecen, sertéskereskedő. Schweiger Sándor, Budapest, gyárigazgató. Kertész János, Debrecen, nagybérő. Kövendy Domokos, jóságigazgató. Berger Jenő, Debrecen, építész. Ungváry József, Debrecen, sertéskereskedő. Nagy Jakab, Debrecen, sertéskereskedő. Sesztina Jenő, Debrecen, vaskereskedő. Lamprecht Frigyes, Debrecen, pékmester. dr. Révi Sándor, Debrecen, ügyvéd.

Aláíráskor a részvény 10 százaléka készpénzben lefizetendő.

A részvény befizetések a Debreceni Hitelbank részvénytársaságnál történnek.

Uj arany-, ezüst- és ékszműhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **Csapó-utca 28 sz. (régí Szántay-féle ház alatt) a Zenede épület közelében.**

Kizárólag:

arany és ezüst ékszerek készítésére

és javítására üzletet rendeztem be, azt a mai kor igényeinek megfelelően személyesen vezetem.

Több évi tapasztalataim ugy a fővárosban, valamint vidéken, és helyben is. Azon kellemes helyzetbe jutottam hogy szakmámban bármilyen kényes izlésnek megfelelő munkát elvállalhatok, a legolcsóbb árak mellett.

Megrendelés után készítek bármilyen **arany és ezüst ékszer** tárgyakat, szép izléses kivitelben. Továbbá elvállalok **átalakításokat, javításokat, vésetéseket, Galvanis és tűzi aranyozást** ezüstölest.

Midőn erről a nagyérdemű közönséget értesíteni szerencsém van, egyszersmind kérem szives pártfogásukat és bizalmukat. Maradok kiváló tisztelettel

Szöke Dániel arany és ezüstműves ékszerész.

FIGYELMEZTETÉS: Mivel az arany és ezüstművesség az óras ipartól teljesen különálló szakma, kérem a nagyérdemű közönséget őket egymással össze nem tévesztetni.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Ócska, törött arany és ezüst tárgyakat a legmagasabb árért megveszek.

Csapó-utca 38. sz. régi Szántay-féle ház.

Lovass és Ladányi

féle divatárú üzleteket megvet-
tük. Az összes tömegárú
Piac utca 7 sz.
Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladatnak.
Donogán és Somossy
állandó főüzlete
Kistemplombazár.

Nem tiltják már az or-
vosok a fűző visele-
tét, sőt nagyon is ajánl-
juk a hölgyeknek, a
Goldstein Karolina
által feltalált módszer
szerint, mérték után ké-
szült, az egészségnek
mitsem ártó
mellfűzőket,

melyek a gyári ártalmas
készítményeket teljesen ki-
szorítják. Tudvalevő dolog,
hogy fűző nélkül esinosan
öltözködni nem is lehet, s
a hölgyeknek, kik mellfűző (mieder) meg-
rendelésüket **Goldstein Karolinénál (Pi-
ac-utca)** eszközlik, az a nagy előnyük
van, hogy nem kell egészségüket feláldoz-
ni azért, hogy esinosak legyenek.

Szépírási tanfolyam.

Tisztelettel értesitem a művelt kö-
zönséget, hogy **f. é. április 3-án** újabb
tanfolyamot nyitok a magyar és német
szép- és diszírás sikeres elsajá-
títására.

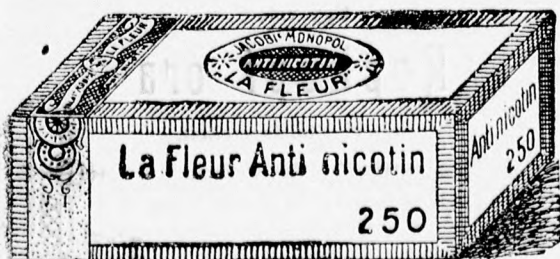
Ezerekre menő tanítványaim gyö-
nyörű írásuknak köszönhetik előkelő
állásukat, gyors haladásukat.

Tanórák délelőtt 10-12 és este
6-8. Beiratás naponta 11-1.

Tandij 20 korona.

Tanterem: Városi bérpalota bal ol-
dalán III. kapu, II. emelet a mérnöki
hivatal szomszédságában.

ZALAI MÁRK tanár.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-ciga-
rett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára
Wien, VIII. Piaristengasse.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden
tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden
ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-
több eredménnyel használtatván, gyengéden hashaj-
jók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette
oly ártalmatlan, mint e pilulák a

szükszerűség

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük
végett még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs
ely 8 bod nozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-15 kor, előleges beküldése mellett
egy tekercs bérmentve küldetlik.

Utánzásoktól különösen óvakod-
junk. Kérjük határozottan

Óvás!
Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Va-
lódi csak, ha minden doboz tövényileg
bejegyzett védjegyünkkel piros fekete
nyomatásban „Szent Lipót” és Neustein
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva
a kereskedelmi törvényeszkileg védett csomagjaink
aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza, Bécs,
Plankeng. 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ó. Füleki P
Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B
gyógyszerész uraknál.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

f. é. február 1-én.

megkezdtemüködését

**Kölcsönöket nyújt váltóra, kö-
telezvényekre, értékpapírokra árukra-
Óvadékkölcsönöket ad bérloknek
és vállalkozóknak.**

**Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirto-
kokra és házakra.**

a legkedvezőbb feltételek mellett.

**Elfogad betéteket betéti könyvecs-
kére és folyószámlára a legmagasabb
napi kamatláb melletti kamatozta-
tás véget vesz és elad mindennemű
értékpapírt és ércpénzt, valamint
Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására és minden a
bankszakmába vágó ügyeletek kérésére
Üzleti helyiség Széchenyi utca**

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

HIRDETESEK

jutányos árban
felvétetnek

a Szabadság
kiadóhivatalában.

Telefon 275:

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyü-
mölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat és más kertészetbe vágó
növényzetet eskis

Paczelt János

mükertésznel.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosítottik.

PLOMBU. New-York. 104. E. Str 106 !

PLOMBUS!

250,000 hálairat! év alatt

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzösszáj

Fenti betegségeknek előidézői két ségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga plombirozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányoztak egy hétnél se az egyszeri csekély kiadás százszoros kamata; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviseltől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó Heves-me.

Saját magá-
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

— 1 —
Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes átjegyzi ingyen és bérmentve

Tavaszi szezon.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozni hogy külföldi bevásárlási utamról hazatértem s a feltűnő szép, finom izlésű tavaszi és nyári

modell kalapokkal

raktáramat rendkívül dus választékban berendeztem.

Midőn biztosíthatom a n. é. hölgyközönséget a legjutányosabb árakról, kérem a szíves pártfogást. Tisztelettel

FEIN KAROLIN.

Főüzlet Debrecen, Kossuth u. 8. Fióküzlet H.-Boszörmény. Gyászkalapok rövid idő alatt készíttetnek.

A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

Debrecen.

50 tag részére alkalmi egyesületet alakít

100 drb. 3⁰ magy. jelzátlog nyerem. sorsjegy

együttes megvásárlására oly formán, hogy a tagok

20 korona

havi részletet fizetnek be 25 hónapon át és a felszámolásakor minden résztvevő a társasági vagyon 50-ed részét kapja ki.

Az időközileg befolyt nyeremények a társaság vagyonát képezik.

Évenként **3 huzás**; főnyeremények: **200,000, 100,000 és 75,000 korona.**

Jelentkezések csak fenti korlátolt számban fogadtatnak el. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt fenti intézet.

PÁRTOLJUK A MAGYART

s vegyünk csak is Magyarorszáiban

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágításu

zseblámpa

csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglalattal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányzacskó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszopéka, 1 szivartárcsa, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszopéka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 drb. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 drb. különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkremenetelénél azon helyre jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron poton 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinek, és pedig:

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,
6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból,
6 drb amer. szabad ezüst evőkanál,
12 drb amer. szabad. ezüst lávéskanál,
1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál,
1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,
6 darab angol „Viktoria” pohártálcza,
1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr-ért ezen tárgyak ezelőt 40 forintla kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örménygy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett.

csak 5 korona.